

УДК 37.036

Є. М. Бутова, здобувачка вищої освіти
Харківський національний технічний університет сільського господарства
імені Петра Василенка
м. Харків, Україна

КАРАНТИННІ ОБМЕЖЕННЯ НЕ ОБМЕЖУЮТЬ РЕСУРСИ ДЛЯ ОТРИМАННЯ ЗНАТЬ

З початком карантину всі були стурбовані тим фактом, що потрібно буде навчатися дистанційно. Як це буде? Чи можливо отримати якісні знання самотужки? Що робити з практичними заняттями? Дисциплінованість під загрозою зникнення? – Ці і багатьох інших питань не покидали нас довгий час.

Перша хвиля карантину, без сумніву, була найскладнішою. Страх. Невизначеність. Збентеженість. Викладачі, школярі, здобувачі вищої освіти, їх батьки відчайдушно намагалися зробити все, аби заняття проходили якнайкраще та зручніше. Пандемія змусила всіх якомога швидше опанувати цифрові інструменти, розробити нові педагогічні методики і підходи, оскільки було необхідно організувати високоякісне навчання, заохочувати дітей та підлітків, надихати й мотивувати їх, а також допомагати у розв'язанні технічних проблем. Ми переконалися, що навчатися дистанційно в умовах карантину занадто складно, однак, подолавши найголовніші перешкоди ми змогли досягти стабільного і добре налагодженого процесу навчання.

В наказі Міністерства освіти і науки України від 25.04.2013 № 466 “Про затвердження Положення про дистанційне навчання”, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30 квітня 2013 р. за № 703/23235, визначено, що дистанційне навчання — це індивідуалізований процес набуття знань, умінь, навичок і способів пізнавальної діяльності людини, який відбувається в основному за опосередкованої взаємодії віддалених один від одного учасників навчального процесу у спеціалізованому середовищі, яке функціонує на базі сучасних психолого-педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій.

Головною проблемою до запровадження дистанційної форми навчання є необхідність матеріально-технічного забезпечення й вільний доступ до інтернету всіх учасників освітнього процесу, а також навички користування цими ресурсами.

Методологія дистанційного навчання складається з декількох важливих ланок і перша з них — взаємодія всіх учасників освітнього процесу під час дистанційного навчання. Адміністрація учбового закладу повинна зробити все можливе для того щоб ретельно скласти навчальний план, рівномірно розподілити навантаження між здобувачами вищої освіти та викладачами. А студенти в свою чергу повинні повідомляти про все, що їх турбує і допомагати в вирішенні поточних проблем пов'язаних з навчальним процесом.

Наступною ланкою являється комунікація. Для будь-якого навчання комунікація є невід'ємною складовою педагогічного процесу. Від рівня комунікації залежить її ефективність. Взаємодія між учнями та вчителями в дистанційному навчанні відбувається в межах штучно створеного комунікативного простору. Комунікативний простір передбачає сформовану ситуацію взаємодії, в якій є місце, час та взаємне бажання для спілкування,

спрямовані на досягнення цілей процесу навчання. В умовах дистанційного навчання цей процес складніший, породжений необхідністю спільної діяльності, сприйняття та розуміння інших у віртуальному просторі. Основна мета комунікації полягає в залученні та мотивації учасників до навчання. На щастя, ми живемо в еру розвитку технологій, а це означає, що зараз існує велика кількість найрізноманітніших засобів для організації дистанційного навчання. Для проведення відеоконференцій існують такі веб-ресурси, як: Zoom, Microsoft Teams, Google Meet, Skype тощо. Соціальні мережі слугують для миттєвого зв'язку, оскільки вони дозволяють створювати закриті групи, чати, вести обговорення тем, завдань, проблем, отримання потрібної інформації. Поширені платформи Moodle, Google Classroom, LearningApps.org та інші – дають змогу проводити онлайн-тестування, завантажувати необхідні електронні посібники, користуватися інтерактивними додатками, що значно урізноманітнює можливості навчання.

Дистанційне навчання базується на принципі гнучкості місця, часу, темпу та траєкторії навчання. Можливість впливати на деякі аспекти свого навчання підвищує внутрішню мотивацію студентів, саме тому варто дати їм вибір у тому, які завдання виконувати, у якому порядку і за яким розкладом. Самостійна відповідальність за власну навчальну траєкторію формується поступово, отже доцільно збільшувати автономність у процесі навчання. Плануючи навантаження кожного заняття слід мати на увазі, що самостійне опрацювання матеріалу триває довше. Доцільно буде скоротити обсяг матеріалу настільки, наскільки це можливо. Що означає оптимізацію тематичного планування, вилучення несуттєвих фрагментів, комбінування матеріалу кількох тем в одну.

Значною проблемою в умовах карантинного навчання стало порушення академічної доброчесності. Для всього учнівства виникла спокуслива можливість списування, що приводить до ряду проблем справедливого оцінювання їх роботи. Тому головним завданням педагогів виявляється створення довіри між учасниками освітнього процесу. А також певні педагогічні методики можуть спонукати й вмотивувати здобувачів вищої освіти виконувати завдання самостійно, наприклад: давати завдання, які передбачають власні міркування та висловлення своєї думки, а не вибір з готових варіантів. Проте найголовніша профілактика списування – розумна помірність навантаження, оскільки саме через неї більшість студентів йде на порушення академічної доброчесності.

В решті-решт, можна сміливо сказати, що дистанційна освіта – непроста річ. Це новий вид навчання, це особлива методологія, психологія, навчання та викладання. Все необхідно ґрунтовно вивчити, розробити, постійно вдосконалювати, як подавати матеріал, які засоби допомоги і самоконтролю. Необхідно підібрати висококваліфікованих спеціалістів із сфери ІТ-технологій, які будуть допомагати викладачам із певних дисциплін створювати відповідні on-line курси. І, мабуть, зрозуміти найголовніше, що дистанційне навчання тільки для самодисциплінованих, мотивованих, чесних, насамперед, із собою та своєю совістю студентів, які хотіли б навчатися без хитрувань.

Гарна освіта сьогодні - це синтез різних форм отримання знань і сучасних технологій, оптимальне поєднання яких може визначити для себе сам тільки той, хто навчається.

Література:

1. Данченко О. Формування соціальної зрілості студентів вищих навчальних технічних закладів як необхідна умова реалізації особистості повноцінного життєзабезпечення // Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах: зб. наук. пр./редкол.: Т.І. Суценко (голов. ред.) та ін. – Запоріжжя. – 2011. – С. 342-349.
2. Воронянський О. В. Масова соціальна комунікація як процес реалізації влади над суспільством // Вісник Дніпропетровського університету. Серія: Філософія. Соціологія. Політологія. – 2013. – №. 21, вип. 23 (2). – С. 63-68.
3. Воронянський О. В., Зайончковський Ю. В. Політична філософія в умовах кризи традиційної методології: глухий кут чи гносеологічний прорив // Гуманітарний часопис. – 2018. – №. 3. – С. 39-51.

УДК 377.36:37.018.43

Л.Л.Власенко, Н.В.Туз., В.П.Варибрус
викладачі-методисти, викладачі вищої категорії
ВСП «Харківський фаховий коледж харчової промисловості
Харківського Національного технічного університету
сільського господарства імені Петра Василенка»
м. Харків, Україна

ДОСВІД ВПРОВАДЖЕННЯ СЕРВІСІВ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ В ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС ВИКЛАДАЧАМИ КОЛЕДЖУ

Проблема розриву між теоретичною підготовкою і виробничою практикою в системі формування висококваліфікованих фахівців для харчової промисловості вимагає створення нових підходів до освітнього процесу та впровадження інноваційних форм навчання, які сприятимуть зменшенню невідповідностей та вирішенню основних проблем розвитку трудового потенціалу. Однак нові реалії, пов'язані з карантинними обмеженнями, вимагають використання наявного досвіду і напрацьованих провідних країн у цій сфері. Це дасть нові можливості для безперервного навчання і отримання актуальних знань, підвищить доступність та ефективність освіти в Україні.

В цих умовах особливого значення набуває проблема забезпечення якості освітньої діяльності закладу освіти шляхом інновацій у сфері знань та практичних вмінь. Серед технологій навчання у коледжі важливе місце посідають інноваційні технології, які мають особистісну та фахову зорієнтованість. Зокрема, впровадження цих технологій у освітній процес забезпечує подальше вдосконалення його, доступність та ефективність освіти, підготовку майбутніх фахівців харчової промисловості до життєдіяльності в інформаційному суспільстві.

Формування інформаційно-комунікаційних технологій, зміна способів поширення та застосування інформації значно впливають на процес навчання.